

Нові таксони та комбінації

***Lazarenkia* (Pottiaceae, Bryopsida) – a new genus of mosses and
Lazarenkia kozlovii – a new combination at species rank**

МҮКНАЙЛО ФЕДОСИЇВУЧ БОЙКО

Бойко М.Ф., 2011: ***Lazarenkia* (Pottiaceae, Bryopsida) – новий рід мохів та нова видова комбінація – *Lazarenkia kozlovii***. Чорноморськ. бот. ж., Т.7, № 4: 400-402.

В статті подаються матеріали щодо опису нового роду мохоподібних – *Lazarenkia* Boiko (Pottiaceae, Bryopsida), який включає один вид – *Lazarenkia kozlovii*. Назва *Lazarenkia* дана на честь видатного українського бриолога А.С.Лазаренка.

Ключові слова: Bryopsida, новий рід, *Lazarenkia*, *Lazarenkia kozlovii*

BOIKO M.F., 2011: ***Lazarenkia* (Pottiaceae, Bryopsida) – a new genus of mosses and *Lazarenkia kozlovii* – a new combination at species rank**. Chornomorsk. bot. z., Vol. 7, № 4: 400-402.

A new genus of bryophytes *Lazarenkia* Boiko (Pottiaceae, Bryopsida) is described with giving the name in honour of famous Ukrainian bryologist A.S.Lazarenko. The genus *Lazarenkia* includes one species – *Lazarenkia kozlovii*.

Key words: Bryopsida, new genus, *Lazarenkia*, *Lazarenkia kozlovii*

Бойко М.Ф., 2011: ***Lazarenkia* (Pottiaceae, Bryopsida) – новый род мхов и новая видовая комбинация – *Lazarenkia kozlovii***. Черноморск. бот. ж., Т.7 № 4: 400-402.

В статье приводятся материалы к описанию нового рода *Lazarenkia* Boiko (Pottiaceae, Bryopsida), который включает один вид – *Lazarenkia kozlovii*. Название рода *Lazarenkia* дано в честь выдающегося украинского бриолога А.С.Лазаренко.

Ключевые слова: Bryopsida, новый род, *Lazarenkia*, *Lazarenkia kozlovii*

The world known bryologist Andriy Lazarenko described *Pterygoneurum kozlovii* Lazar. in 1936 with further valid publication in 1946 [ЛАЗАРЕНКО, 1946] (*Pterygoneurum kozlovii* Lazar., 1946, Ботан. журн. АН Укр. РСР, III, 3-4: 61-63). The species epithet was given by him in honour of A.Kozlov, who was the first to find this plant in Zaporizhzhya region of Ukraine.

Many authors [ЛАЗАРЕНКО 1936, 1946, 1955; БАЧУРИНА, 1960; АБРАМОВА, БЛАГОДАТСКИХ, ЧЕРЕПАНОВА, 1973; ZANDER, 1993, 2003; ИГНАТОВ, ИГНАТОВА, 2003; PISARENKO, 2006; ZHAO D.-P., BAI, ZHAO N., 2007, et al] point out that *P. kozlovii* differs considerably from all other species of genus *Pterygoneurum*. This distinction made Lazarenko assumed the hybrid origin of *P. kozlovii* from species belonged to *Pterygoneurum* and *Phascum*. Later this hypothesis was rejected in favor of non-hybrid intermediate position *P. kozlovii* between *Pterygoneurum* and *Phascum*. H.F.Bachurina [1960] considered this species to be a result of later evolution of a species in specific conditions of carbonate salinity.

Thus, specificity of features, their dissimilarity with the genus' features gives us the reason to bring this species out of the *Pterygoneurum* genus and submit it as a new separate genus *Lazarenkia* (named after Andriy S. Lazarenko) with one widespread (Europe, Asia, North America) species – *Lazarenkia kozlovii*.

The genus *Lazarenkia* differs from genus *Pterygoneurum* with cleistocarpous capsule and leaf veins provided with small elongated green assimilation scales of 2-4 (6) cell rows; plants of genus *Phascum* has no any assimilation scales on their leaves. Evolutionary, the genus *Lazarenkia* takes intermediate place between *Pterygoneurum* and *Phascum* (see Table).

Lazarenkia Boiko gen. nov.

Descriptio. – Planta laete virida vel luteovirens. Capsula cleistocarpa, globosa vel ovoidea, inter folia perichaetialia abscondita. Folia cum lamellae assimilatoriae e 1-3 (4) seriebus cellularum formatae. Pili hyalini breves. Sporae magnae, 34-47 mkm in diam., luteae, aliquatenus dense papillosae, cum ornamentatio specifica.

Holotypus. Ucraina, regio Zaporizhzhya, prope urbem Kamyanka-Dniprovskya, in salsis sabulosis. A. Kozlov legit, A.S. Lazarenko determinavit. In KW conservatur.

Description. Plant light green, rarely yellowish. Cleistocarpous capsule globose to ovoid, fully embedded into perichaetial leaves. Assimilation scales on the leaf of 2-4 (6) cells. Hyaline hairs are relatively short. Spores large (34-47 mcm), yellow, relatively dense papillate and specifically ornamented.

Table 1

Comparative characteristics of genera *Pterygoneurum*, *Lazarenkia*, *Phascum*

<i>Pterygoneurum</i>	<i>Lazarenkia</i>	<i>Phascum</i>
Capsule stegocarpous	Capsule cleistocarpous	Capsule cleistocarpous
Ventral leaf side rib with well developed green scales of 2-6 cell rows	Ventral leaf side rib with poorly developed green scales of 1-3 (4) cell rows	Ventral leaf side rib without green scales
Capsule pedicellate	Capsule sessile, fully embedded into perichaetial leaves	Capsule embedded into perichaetial leaves or protrudes laterally
Spores 14-35 mkm	Spores 34-47 mkm	Spores 18-32 mkm
Plants dark-green to blackish, often grayish of hyaline hairs	Plants light-green	Plants yellow-green to dark green or russet

Combination at the species rank:

Lazarenkia kozlovii (Lasar.) Boiko comb. nov. – Basionim: *Pterygoneurum kozlovii* Lazar., 1946, Ботан. журн. АН Укр. РСР, III, 3-4: 61-63.

The new genus includes one species *Lazarenkia kozlovii* (Lasar.) Boiko. with characters described above.

References

- АБРАМОВА Л.А., БЛАГОДАТСКИХ Л.С., ЧЕРЕПАНОВА Л.А. Обзор рода *Pterygoneurum* Jur (Musci) в СССР // Новости сист. низш. раст. – 1973. – Т.10. – С. 305-316.
- БАЧУРИНА Г.Ф. До флори мохів південно-західної частини Одеської області // Укр. ботан. журн. – 1960. – Т. 17, № 2. – С.83-88.
- БАЧУРИНА Г.Ф., МЕЛЬНИЧУК В.М. Флора мохів Української РСР. Вип. 2. – Київ: Наук. думка, 1988. – 180 с.
- БОЙКО М.Ф. Мохоподібні степової зони України. – Херсон: Айлант, 2009. – 264 с.
- ИГНАТОВ М. С., ИГНАТОВА Е. А. Флора мхов средней части европейской России. Т.1: Sphagnaceae – Hedwigiaceae. (Арктоа, т.1, прилож.1). – Москва: КМК., 2003. – С.1-608 с.
- ЛАЗАРЕНКО А.С. Визначник листяних мохів УРСР. – Київ, 1936. – 105 с.
- ЛАЗАРЕНКО А.С. Біологічні нотатки // Ботан. журн АН УРСР. – 1946. – Т. III, № 3-4. – С. 61-63.
- ЛАЗАРЕНКО А.С. Определитель лиственных мхов Украины. – Киев: Изд-во АН УССР, 1955. – 466 с.
- МЕЛЬНИЧУК В. М. Определитель лиственных мхов средней полосы и юга Европейской части СССР. – Киев: Наук. думка, 1970. – 442 с.
- САВИЧ-ЛЮБИЦКАЯ Л.И., СМЕРНОВА З.Н. Определитель листостебельных мхов СССР. Верхоплодные мхи. – Л.:Наука, 1970. – 824 с.

- FREY W., FRAHM J.-P., FISCHER E., LOBIN W. Die Moos- und Farnpflanzen Europas // Kleine Kryptogamenflora. – Band IV. – Stuttgart · Jena · New York: G. F. Verlag, 1995. – 426 s.
- PISARENKO O.YU. Of the variation and ecology of *Pterygoneurum subsessile* and *P. kozlovii* (Pottiaceae, Bryophyta) // *Arctoa*. – 2006. – Vol. 15. – P. 169-182.
- ZANDER R.H. Genera of the Pottiaceae: Mosses of Harsh Enviroments // *Bull. Buffalo Soc. Nat. Sci.* – 1993. – Vol. 32. – P. 1-378.
- ZANDER R.H. *Pterygoneurum*. – Bryophyte Flora of North America, Provisional Publication. Buffalo Museum of Science. – 2003. www.buffalomuseumossience.org/BFNA/bfnamenu.htm
- ZHAO D.-P., BAI X.-L., ZHAO N. Genus *Pterygoneurum* (Pottiaceae, Musci) in China // *Ann. Bot. Fennici*. – 2007. – Vol. 45. – P. 121-128.

Рекомендує до друку
А.В. Єна

Отримано 11.12. 2011 р.

Адреса автора:

М.Ф. Бойко
Херсонський державний університет
вул. 40 років Жовтня, 27, Херсон, 73000
Україна
e-mail: bomifed@ksu.ks.ua

Autor's address:

M.F. Boiko
The Kherson State University
27, 40 Rokiv Zhovtnya str., Kherson, 73000
Ukraine
e-mail: bomifed@ksu.ks.ua